

[Valdemar Sørensen.]

Regel, men denne mærkelige Regel, at Vagt-arresten skal idømmes efter Graderne — i det samme Værelse, i den samme Arrest kan umuligt afsones Vagtarrest af flere, naar de vedkommende ikke stemmer nøjagtig overens i Snore og Knapper —, forekommer mig at være vel egnet til at vække en vis Tilbøjelighed for Smil hos udenforstaaende civile.

Saa kommer jeg til det efter min Opfattelse mest alvorlige ved den militære Straffelov, og det er den Usikkerhed i selve Retsforholdet, der foreligger i alle Tilfælde, hvor Straf idømmes ikke ved almindelige Domstole, men arbitrært; det vil sige, at vedkommende Overmand i Kraft af en enten lov-mæssig eller reglements-mæssig fæstnet Ret idømmer en Straf af en eller anden Art. Jeg erkender aabent, at disciplinære Straffe maa der til i en Institution som Hæren, men jeg vil dog gerne have deres Omraade indskrænket saa meget som muligt, for der er jo det med de arbitrære Straffe, at det kan nok være, at de, som man siger, skal ramme hurtigt og kraftigt, men de rammer ogsaa altid som Udtryk for Sindstilstanden hos den, der idømmer dem, og denne Sindstilstand har jo ikke altid været i en saadan Ligevægt, at Straffen er blevet et Udtryk for den højeste Retfærdighed, og det vil den heller ikke blive fremtidig. Det er paa dette Punkt, at en militær Straffelov altid maa adskille sig med en Afgrund fra det Retssystem, vi som civile synes er det rigtige; men vi erkender fra mit Partis Side, at saadan har det været i alle Hærvæsen, og saadan vil det formodentlig vedblive at være.

Man har fra de meniges Side altid betragtet dette arbitrære Straffesystem med en kvalificeret Mistillid. Jeg kan erindre fra min Skoletid, da vi læste om Cæsars Krige, at hans Soldater dengang havde et Frisprog, som vistnok er forsvundet for de menige i de moderne Hære. Naar Soldaterne smædede Cæsar ved Triumftogene, sang de frejdigt om det militære Straffesystem, det arbitrære System: „hvis du handler ret, saa faar du Straf, og hvis du handler ilde, bliver du Konge“. Der er den Fare i et Retssystem af denne Art, at noget af dette bliver til Virkelighed i Udøvelsen af det, og det er derfor, vi altid med Mistillid og Kritik vil se paa Udøvelsen af det arbitrære Straffesystem, som stadig og i sin sædvanlige Udstrækning betragtes som uundværligt i Hæren.

Vi mener, at som Forholdene har udviklet sig, med Ungdommens sportslige Opdragelse, kunde man meget vel paa Grundlag

af den Disciplinfølelse, der er i Udøvelsen af ethvert kollektivt Arbejde af den Slags, der her er Tale om, skabe videre og luftigere Rammer for disse arbitrære Straffe. Naar man ikke gør det, maa vi for Fremtiden nøjes med at tilsige det militære Straffelovs-system paa dette Punkt vor aarvaagne og vedvarende Kritik. Hermed skal jeg anbefale de foreliggende Lovforslag.

Elbæk-Jessen: Alle, der har aftjent deres Værnepligt i Hær eller Flaade, eller som paa anden Maade har arbejdet med Forhold, der har Berøring med den hidtidige militære Straffelov og Retspleje, er sikkert enige om, at disse Love trænger til en Revision. Det maa hilses med Glæde, at de to foreliggende Lovforslag er en virkelig gennemgribende Ændring af det nuværende, f. Eks. ved Afskaffelsen af de middelalderlige Straffe som Arrest i Bøjen m. m.

Set fra Menigmands Synspunkt er Lovforslagene forsvarlige, idet der nødvendigvis maa være en Særlovgivning paa det Omraade, men Lovforslagene bygger paa retfærdige Synspunkter, vel gennemtænkte og udarbejdede. Det nedsatte Udvalgs Forslag har været enstemmige, og alle sagskyndige paa dette Omraade har gennemset Forslaget og givet det Tilslutning med faa Ændringer — alt sammen noget, der taler for Lovforslagets Anbefaling.

Da den militære Straffelov og Retsplejelov særlig omfatter vort unge til Hær og Flaade indkaldte Mandskab, finder jeg Anledning til at takke den højterede Forsvarsminister for Fremsettelsen af disse Lovforslag. Tidspunktet er sikkert heldigt valgt, netop nu da der er fremsat Forslag til Modernisering af Hær og Flaade, og da der blæser en mildere Vind og vises mere Forstaaelse fra Regeringspartierne og vi kan vente en mere forsvarsvenlig Aand og en stærkere Forsvarsvilje i Hær og Flaade. Det er af stor Betydning for det strafferetlige Forhold, at Mandskabets Deltagelse i Uddannelsen og selve Forsvaret er betinget af god Vilje i Stedet for af Frygten for strenge Straffe.

Efter mit Skøn er de foreslaaede Straffe rimelige, idet der under alle Forhold maa fastsættes nøjagtige Regler for, at Disciplinen kan overholdes; det er et nødvendigt Grundlag for Hærens og Flaadens Arbejdsdygtighed. Det kan maaske være svært for Mandskabet at forstaa, hvorfor det skal gaa i Krig, det vil sikkert være betydeligt lettere at forstaa, hvorfor Hæren skal forsvare Landet. Men ubetinget vigtigt er det, at der som hidtil lægges Vægt paa, at